

ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

місячний огляд

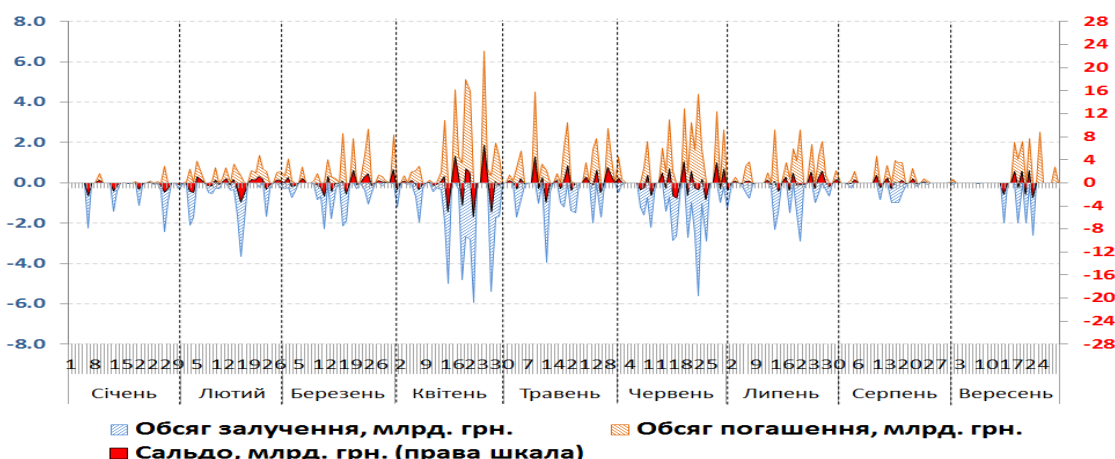
Серпень 2011

У серпні тривало погіршення стану з ліквідністю банківської системи: **залишки на коррахунках** коливались в межах 12-19 млрд. грн. та на кінець місяця становили 13,8 млрд. грн. (проти 17,7 млрд. грн. у липні). **Середній рівень коррахунків** при цьому скоротився на 11% з 16,1 млрд. грн. у липні до 14,4 млрд. грн. у серпні. Зазначене супроводжувалося зростанням ставок на міжбанку: **короткострокової ставки**, яка розраховується НБУ - на 5,5 в.п. до 12,3% та **овернайт** - на 5,9 в.п. до 12% на кінець серпня.

Зважаючи на низьку ліквідність банківської системи, активність НБУ по мобілізації коштів була помірною: протягом місяця регулятором було розміщено **депозитних сертифікатів** на суму 5,3 млрд. грн. (проти 15,7 млрд. грн. у липні), при цьому їх обсяг до погашення становив 7 млрд. грн.

У вересні¹ обсяг депозитних сертифікатів до погашення становитиме близько 11 млрд. грн.

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їх вплив на ліквідність банківської системи у 2011р.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

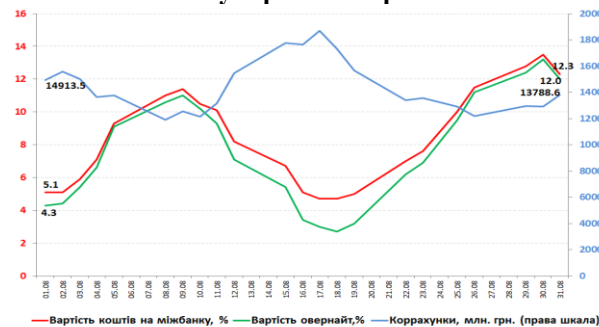
Зростання **грошової маси (М3)** (на 1% до 663,4 млрд. грн., з початку року - на 11%) було обумовлено зростанням залишків на **депозитах** на 1,4% (з початку року зростання на 12,5%) до 465,6 млрд. грн. що супроводжувалося скороченням мультиплікації грошей з 2,79 у липні до 2,77 у серпні, при цьому обсяг **готівки поза банками** в серпні залишився майже на рівні попереднього місяця - 194,0 млрд. грн. (з початку року збільшився - на 6,0%), **питома вага готівки** у структурі М3 скоротилася з 29,5% у липні до 29,2% у серпні.

На динаміку загального обсягу депозитів у розрізі валют суттєвий вплив чинили низькі темпи зростання **гривневих вкладів** (на 0,5% до 267,8 млрд. грн.) та зростання **валютних депозитів** (на 2,6% до 197,7 млрд. грн.).

Рівень доларизації² економіки за цих умов підвищився з 29,3% у липні до 29,8% у серпні.

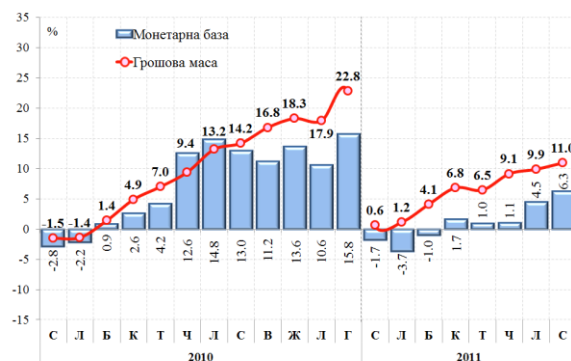
Вклади **юросіб** зросли на 3,4% до 162,2 млрд. грн. (зростання на

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку, млн. грн., % у серпні 2011 р.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси у 2010 - 2011 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

¹ З врахуванням залучень станом на 27.09.2011 р.

² Розрахунковий показник, що відображає питому вагу депозитів в іновалюті в загальному обсязі грошової маси.

14,2% до початку року), при цьому спостерігалася сповільнення темпів зростання вкладів **населення** – лише на 0,4% до 303,4 млрд. грн. (на 11,6% з початку року).

Середньомісячна ставка за депозитами в нацвалюті, яка розраховується НБУ, підвищилася з 6,3% у липні до 6,5% у серпні.

Відновлюється кредитування економіки - **загальний обсяг наданих кредитів** зріс на 1,5% (з початку року на 7,9%) до 781,4 млрд. грн., та в основному забезпечувався зростанням **кредитування юросіб** на 2% (з початку року на 11,2%) до 577,8 млрд. грн. При цьому **кредитування фізосіб** зросло лише на 0,2% (з початку року скорочення на 0,4%) до 203,6 млрд. грн.

Монетарна база (МБ) зросла на 1,7% (з початку року – на 6,3%) до 239,9 млрд. грн.

У серпні **норматив обов’язкових резервів** становив 13,9 млрд. грн., залишок коштів **на окремому рахунку** в Національному банку України залишився на рівні 10,5 млрд. грн.

Операції з купівлі та продажу державних облігацій України з портфеля Національного банку України в серпні не проводилися (з початку року обсяг операцій з продажу становив 1,4 млрд. грн., з купівлі – 9,1 млрд. грн.). Через механізм **двостороннього котирування** протягом серпня було куплено державних облігацій України в обсязі 1,5 млрд. грн. (за номінальною вартістю). З початку року обсяг таких операцій становив 2,7 млрд. грн.

Вплив у бік скорочення ліквідності КБ мали бюджетні кошти – **обсяг коштів на рахунку Уряду в НБУ** у національній валюті зріс на 35% до 11,1 млрд. грн.

Надходження коштів у систему здійснювалося у тому числі через **валютний канал** (позитивне сальдо інтервенцій становило 322,4 млн. дол. США).

Обсяг операцій Національного банку України з **рефінансування** банків у серпні становив 1,8 млрд. грн. (з початку року – 4,0 млрд. грн.), середньозважена процентна ставка за якими за серпень становила 9,7% (з початку року – 9,5%).

Дещо відновився обсяг **вільної ліквідності**³, але він все ще знаходиться на критичному рівні (зростання на 68,6% (пов’язане з низькою базою порівняння) до 2,2 млрд. грн.). **Облікова ставка** залишилася на рівні 7,75%.

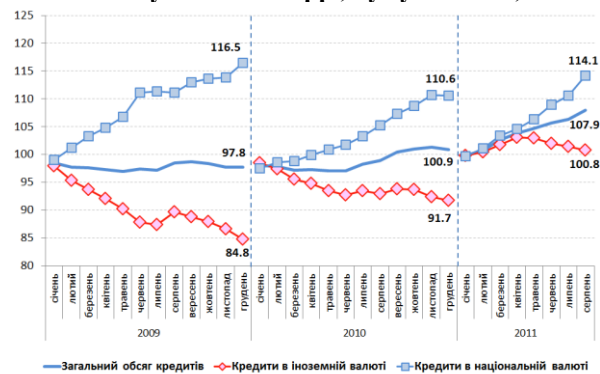
Ми і надалі очікуємо продовження тенденції до зростання загального обсягу депозитів та їх вартості, обумовленої сезонним та адміністративними чинниками.

Як ми бачимо, дії НБУ та Мінфіну (акумуляція коштів Уряду на рахунку в НБУ та монетарне стиснення) поки що зменшують ліквідність банківської системи тим самим забезпечуючи стабільність курсу, з іншого боку зростає вартість коштів та брак ліквідності накладає обмеження на Мінфін при залученні коштів від продажу ОВДП.

Рівень ліквідності банківської системи буде змінюватись стрибкоподібно, викликаючи значні коливання ставок на міжбанку які, скоріш за все, будуть тривати до приїзду місії МВФ.

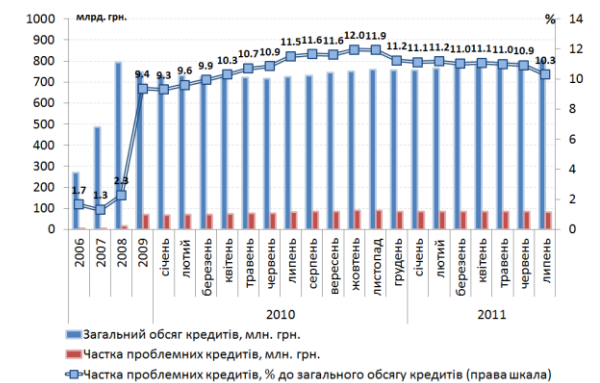
* - Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «[Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб](#)» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним Банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

Динаміка кредитування у національній та іноземній валюті у 2010 – 2011рр., кумулятивно, %

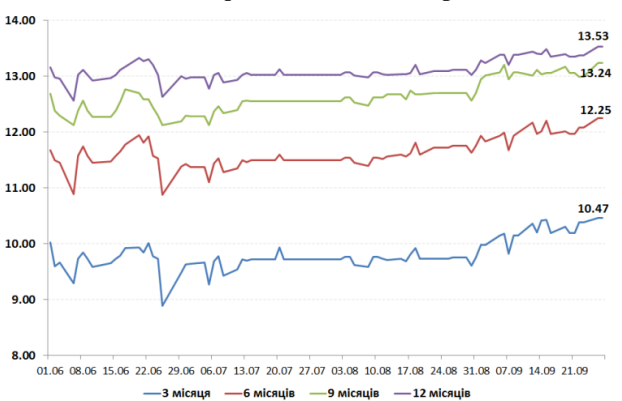
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Частка проблемних кредитів у загальному обсязі наданих позик, млрд. грн.,% у 2006-2011 рр.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб, % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

³ Обсяг вільної ліквідності банків визначається як різниця між обсягом коррахунків та обсягом обов’язкових резервів, що зберігаються на них.

© 2011 [Інститут еволюційної економіки](http://www.iee.org.ua). Всі права захищені.

Даний документ надається виключно як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, виражені в даному звіті, носять суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки у зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать лише Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація і думки вірні або представлені повністю, хоча вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації ні в якій мірі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, т.я. носять суто ознайомчий характер. Автори не несуть ніякої відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікація цього документа у будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)